

Програма розвитку навчально-наукового інституту післядипломної освіти ЗДМФУ на 2023-2028 роки

Факультет післядипломної освіти був організований при ЗДМУ у 1995 році. У квітні 2023 року в зв'язку з реорганізацією ЗДМУ в ЗДМФУ факультету післядипломної освіти був трансформований у навчально-науковий інститут післядипломної освіти (далі ННПО). Завданнями ННПО є підвищенням вимог до рівня кваліфікації за спеціальністю, освоєння сучасних європейських клінічних протоколів та новітніх методів отримання професійних компетенцій лікарями(фармацевтами/провізорами)-інтернами, слухачами циклів підвищення кваліфікації, слухачами заходів безперервного професійного розвитку (далі БПР). Для цього, в інституті впроваджуються новітні форми навчання, запроваджуються нові курси, заходи БПР. Незважаючи на військовий стан, міграцію населення, навчання на факультеті не зупинялось завдяки поєднанню очної і дистанційної форми з повною візуалізацією на базі сервісів Microsoft Office-365. Здійснення освітньої діяльності в ННПО відбувається за спеціальностями – 222 «Медицина», 221 «Стоматологія», 228 «Педіатрія», 224 «ТМДЛ», 226 –«Фармація, промислова фармація.

Структура ННПО представлена трьома основними відділами:

- ✓ Відділ інтернатури - підготовка лікарів(фармацевтів)-інтернів, до практичної діяльності.
- ✓ Відділ з питань підвищення кваліфікації – проведення циклів спеціалізації, стажування, тематичного удосконалення медичних і фармацевтичних працівників.
- ✓ Відділ безперервного професійного розвитку – проведення конференцій, майстер класів, симуляційних тренінгів, фахових шкіл для медичних і фармацевтичних працівників.

Відповідно до створення ННПО в структурі ЗДМФУ, відбулося формування Вченої ради ННПО.

Контингент факультету післядипломної освіти у 2022 році за напрямками «Медицина» та «Фармація» склав 5078 осіб. У квітні 2023 року до ННПО приєдналось 186 лікарів-інтернів ЗМАПО, загальна кількість інтернів збільшилась на 16%. Збільшується кількість слухачів курсів підвищення кваліфікації завдяки впровадженню нових спеціальностей на циклах спеціалізації, проведенню нових курсів тематичного удосконалення та заходів безперервного професійного розвитку.

На сучасному етапі Стратегія розвитку медичної освіти в Україні спрямована на побудову якісної системи вищої медичної освіти задля забезпечення системи охорони здоров'я медичними фахівцями із високим рівнем підготовки. Медична освіта має базуватись на найновіших здобутках медичної науки, а Українська медична наука може розвиватись лише як частина світової. Головна цінність медичної системи є люди, персонал, медики. Лікар має бути фаховим, етичним, вмотивованим. Зміни академічної культури вимагають від Університету бути місцем вільної відкритої дискусії з метою творення нових ідей, нести просвітництво, поширення медичних знань, ідеології профілактичної медицини, захист від псевдонауки. Вимогою часу є трансформація медицини авторитетів в медицину доказів, переконань, досягнень, оскільки якість підготовки важливіша за кількість.

У відповідь на запит часу післядипломна освіта прагне відповідати потребам сьогодення: сформована нова концепція «навчання впродовж життя», що передбачає Безперервний професійний розвиток (БПР). 01 січня 2022 року набрала чинності Постанова Кабінету Міністрів України від 14 липня 2021 року № 725 «Про затвердження Положення про систему безперервного професійного розвитку медичних та фармацевтичних працівників».

Однак з моменту повномасштабного вторгнення країни-агресора в Україну відбувається суттєва міграція населення, руйнування лікувальних закладів, виникає погіршення соціально-економічного становища громадян України. З моменту введення воєнного стану тимчасово було припинено роботу атестаційних комісій. Загрозливі масштаби зовнішньої (пошук роботи

за кордоном) і внутрішньої (робота не за фахом) міграції лікарів та інших кваліфікованих медичних працівників спричиняють нестачу висококваліфікованих і професійно-компетентнісних медичних та фармацевтичних фахівців на ринку праці. Це відповідно призводить до зменшення контингенту здобувачів післядипломної освіти, особливо тих, які навчаються на контракті.

Зазначене вище вимагає від вищих навчальних закладів, які надають освітні послуги здобувачам післядипломної освіти, прийняття нових нестандартних рішень задля не лише збереження контингенту слухачів, а й для підвищення якості післядипломної освіти. Керівництво університету на засадах соціальної відповідальності й безперервного професійного розвитку, працює над підвищенням якості освітніх послуг на етапах підготовки й перепідготовки фахівців для охорони здоров'я.

Освітній процес на післядипломному етапі професійного розвитку має певні особливості, які враховуються при його організації в Навчально-науковому інституті післядипломної освіти (ННПО):

- По-перше, цей освітній процес пов'язаний з суб'єктом, який є вже сформованою особистістю, має базові професійні знання, бажає поглибити й удосконалити їх та є практично орієнтований.
- По-друге, освітній процес такої особистості формується на принципах андрагогіки (наука про навчання дорослих) та дуальної форми навчання, яка складається з освітньої та практичної частини. Батьківщиною дуальної освіти вважають Німеччину, яка запровадила навчання у пропорції «30% теорії, 70% – практики» ще в минулому сторіччі.
- По-третє, суб'єкт освіти має більше свобод у виборі видів і форм навчання, що підвищує рівень особистої відповідальності за професійний саморозвиток: БПР включає участь у процесі формальної, неформальної та інформальної освіти у сфері охорони здоров'я.
- По-четверте, управлінсько-організаційний аспект освітнього процесу у контексті БПР акумулює у собі одночасну багатовекторність

освітніх напрямів (більше 85 освітніх програм), періодичність (різні терміни навчання) – від 2 тижнів до 3 років, циклічність (цикли навчання на базах стажування та на базі університету).

- По-п'яте, управлінський апарат ННПО паралельно освітньому процесу здійснює документальний супровід щодо формування: навчально-виробничий план, облік сплати коштів за навчання, розрахунок вартості освітніх циклів, формування й планування контингенту, просвітницько-агітаційна робота, планування навантаження й формування розкладу занять на базі університету і базах виїзду, легалізації документів, налагодження взаємостосунків із закладами, які є та можуть стати базами стажування (договори, листи, ведення реєстрів баз, наказів на зарахування до інтернатури, курсів), контроль доїздів випускників на бази тощо.

В Запорізькому державному медико-фармацевтичному університеті є чіткий комплайнс до- і післядипломної освіти. А саме, до ННПО входить 12 кафедр, проте на сьогодні 45 кафедр ЗДМФУ задіяні у навчанні інтернів (лікарів, фармацевтів), слухачів курсів підвищення кваліфікації та заходів БПР тощо. Незважаючи на воєнний стан завдяки розробці нових актуальних тем, створення міждисциплінарних курсів, підвищення кваліфікації на різних заходах післядипломної освіти отримали та планують отримати в найближчі строки фахівці за напрямом Медицина та Фармація з різних закладів Запорізької, Дніпропетровської, Херсонської, Миколаївської, Кіровоградської, Черкаської, Одеської, Донецької, Рівненської та інших областей.

В ЗДМФУ при підготовці лікарів інтернів використовується сучасна матеріально-технічна база Міжкафедрального тренінгового центру з метою опанування, удосконалення та закріплення на практиці професійних знань, умінь та навичок; підвищення вимог до рівня кваліфікації за спеціальністю, освоєння сучасних та нових методів вирішення професійних завдань; вивчення світового досвіду застосовуючи сучасні європейські протоколи. Лікарі-інтерни опановують принципи надання невідкладної допомоги на догоспітальному та госпітальному етапах за допомогою тренажерів-

симуляторів та навчального програмного забезпечення. На наш погляд, саме такий підхід до підготовки в ЗДМФУ дав змогу 98 % лікарям-інтернам успішно скласти в 2022-2023 н.р. ліцензійний іспит Крок-3 як «Крок 3 Загальна лікарська підготовки» із середнім показником успішності 89 %, так і «Крок 3 Стоматологія» із середнім показником успішності 87,2 % (навіть за умов збільшення критерію «склав» до 72,0 %).

З одного боку, розробка нових актуальним тем курсів тематичного удосконалення та заходів БПР та можливості платформи Teams (повна візуалізація у режимі реального часу) для засвоєння теоретичних питань, а з іншого боку, застосування інтерактивного пацієнта Body Interact, що дає змогу відпрацювати кожному лікарю певні практичні навички при дистанційній формі навчання. Саме такий підхід при навчанні в ННПО не тільки дає змогу зберегти контингент слухачів, а й підвищити якість післядипломної освіти.

При організації післядипломної освіти в ННПО ЗДМФУ перспективними напрямками є:

- ❖ якість, доступність та конкурентоспроможність освітніх послуг;
- ❖ дотримання принципів академічної доброчесності на факультеті, подолання плагіату, фальсифікацій та інших форм академічної недоброчесності;
- ❖ створення нових методів і надання нових можливостей для наукового пошуку та технічного розвитку; підвищення ефективності наукових досліджень;
- ❖ безперервний моніторинг якості освіти за усіма напрямками та різновидами;
- ❖ впровадження нової моделі інтернатури, як одного з основних етапів реалізації Стратегії розвитку медичної освіти в Україні, що передбачає електронний розподіл випускників закладів вищої освіти, що здійснюють підготовку фахівців галузі знань 22 «Охорона здоров'я»;
- ❖ розроблення та впровадження програм академічної мобільності інтернів;

- ❖ подальше удосконалення механізмів оцінки результативності проходження інтернатури, оцінки здобутих компетентностей інтернів;
- ❖ розширення кількості кафедр університету що приймають участь у роботі ННПО та створення нових міждисциплінарних курсів тематичного удосконалення та заходів безперервного професійного розвитку;
- ❖ включення до кожного курсу тематичного удосконалення та безперервного професійного розвитку сценаріїв віртуального пацієнта Body Interact з метою вдосконалення практичних навичок;
- ❖ удосконалення методики викладання дистанційної освіти та визначення нових пріоритетних напрямків на базі Microsoft Office 365 MS TEAMS;
- ❖ оновлення, доповнення освітніх програм проходження інтернатури, нових програм курсів підвищення кваліфікації з метою забезпечення держави висококваліфікованими та конкурентоспроможними кадрами;
- ❖ підвищувати якість практичної підготовки контингенту ННПО за рахунок практично орієнтованого навчання, впровадження симуляційних форм навчання та інших новітніх методів;
- ❖ використання міжкафедрального тренінгового центру для набуття та удосконалення фахової компетентності лікарями(фармацевтами)-інтернами особливо з надання невідкладної допомоги;
- ❖ проведення навчально-практичної конференцій для інтернів присвячених найважливішим аспектам сьогодення;
- ❖ контроль якості підготовки інтернів до державного інтегрованого ліцензійного іспиту «КРОК 3», що за новою програмою підготовки відбувається за кожною спеціальністю;
- ❖ створення, оновлення та доопрацювання розроблених навчальних електронних курсів для організації самостійної роботи лікарів-інтернів, фармацевтів-інтернів за тематикою дисциплін;

- ❖ поповнення банку відеолекцій за усіма спеціальностями інтернатури, курсів підвищення кваліфікації за тематикою дисциплін;
- ❖ розширення компетенцій інтернів та слухачів курсів за рахунок вирішення типових та нестандартних завдань різного ступеня складності, що ґрунтуються на наявних знаннях, для розвитку здатності використовувати їх на практиці;
- ❖ популяризація ЗДМФУ як найбільш вагомого провайдера безперервного професійного розвитку науково-педагогічним складом кафедр для збільшення контингенту слухачів;
- ❖ постійно оновлювати контент електронних ресурсів кафедр та сторінок кафедр в соціальних мережах з метою покращення дистанційного взаємозв'язку з контингентом ННПО;
- ❖ підвищувати кваліфікаційний рівень викладачів з організації освітнього процесу за дистанційною формою навчання з повною візуалізацією, вміння працювати з сучасними манекенами, тренажерами за спеціальністю;
- ❖ здійснення співробітництва з українськими та міжнародними науковими, медичними та освітніми закладами в сфері післядипломної освіти;
- ❖ оновлення інформації з актуальних питань дії ННПО на сторінках сайту ЗДМФУ у соціальній мережі (Facebook та ін.) для постійної підтримки і зв'язку з контингентом факультету.
- ❖ сприйняття професійному медичному стажуванню науково-педагогічних працівників за межами закладу, для набуття практичного досвіду шляхом безпосереднього виконання завдань та обов'язків у рамках відповідної спеціальності під наглядом керівника структурного підрозділу закладу охорони здоров'я, в якому проходить таке стажування;

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ:

- ❖ стабільний, динамічний та інноваційний розвиток системи професійної підготовки висококваліфікованих фахівців з охорони здоров'я;

- ❖ високий рівень теоретичної та практичної підготовки спеціалістів в галузі охорони здоров'я;
- ❖ підвищення рейтингових показників ННПО серед ВНЗ України;
- ❖ позитивний імідж та перспектива подальшого зростання ваги ННПО у підготовці висококваліфікованих спеціалістів в Україні.